

# Gladheidbestrijdingsplan



Gemeente Venlo

Seizoen 2017-2018

8 september 2017

## **Algemeen**

*Definities*

*Inleiding*

### **1. Juridische aspecten**

*Algemene juridische aspecten*

*Juridische aspecten gladheidbestrijding*

*Vastleggen van gegevens*

### **2. Arbo**

*Arbidsomstandigheden*

*Arbeidstijden*

*Veiligheid*

### **3. Onderdelen gladheidbestrijding**

*Gladheidsmeldsysteem*

*Meetpunt*

*Weersverwachting*

*Neerslagbeelden*

*Gladheidsbewaking*

*Strooi principe*

*Strooizout*

*Zoutdepot*

### **4. Materieel**

*Materieel en tractie*

*Onderhoud materieel*

### **5. Algemene werkwijze gladheidbestrijding**

*Organisatie*

*Consignatie*

*Strooi beleid*

*Aanvalsplan*

*Voorlichting*

*Planning*

### **6. Calamiteitenplan**

### **7. Operationele fase**

*Inleiding*

*Bewaking*

*Alarmering*

*Bestrijding*

*Overleg*

*Samenwerking*

### **8. Organisationschema**

### **9. Opleidingen**

### **10. Voorlichting**

### **11. Bereikbaarheid OGO**

### **12. Nazorg 2015-2016**

*Evaluatie en optimalisatie*

### **13. Risico's**

## **Bijlagen**

*Bijlage 1*

*Arbeidstijden*

*Bijlage 2*

*Wegencategorie Duurzaam Veilig*

*Bijlage 3*

*Communicatieplan*

*Bijlage 4*

*Strooiroutes*

## **Algemeen**

### *Definities*

Teamleider OGSOR:	is eindverantwoordelijk voor de gladheidbestrijding
Gladheid coördinator:	is operationeel verantwoordelijk voor de gladheidbestrijding
GMS (Gladheidsmeldsysteem):	klein weerstation langs openbare weg, locatie bepaald na temperatuurmeting
Dooimiddel:	wegenzoutzout en pekewater
MeteoGroup:	verzorgt weerberichten en adviseert m.b.t. strooiacties
Smalspoorvoertuig:	voertuig met smalle wielbasis tbv de gladheidbestrijding op fietspaden
Strooi materieel:	werktuigen die op voertuigen worden gezet om droog- en nat zout te verspreiden over wegen en fietspaden

## *Inleiding*

Het is van groot belang dat wegen het hele jaar door veilig en doelmatig kunnen worden gebruikt. Volgens de Wegenwet en de Wegenverkeerswet ligt de zorgplicht voor het wegonderhoud bij de wegbeheerder. De wetgever heeft daarbij bepaald dat de wegbeheerder al het redelijke moet doen om gevaar voor de weggebruiker te voorkomen, te beperken of op te heffen. Dit wordt **inspanningsverplichting** genoemd. Een onderdeel van deze inspanningsverplichting betreft de bestrijding van de gladheid.

Het hiernavolgende gladheidbestrijdingsplan is mede bedoeld om aan te tonen dat gemeente Venlo voldoet aan de eerder genoemde inspanningsverplichting. In het plan wordt een overzicht gegeven van de beleidskaders, de opzet en de organisatie van de gladheidbestrijding.

## 1. Juridische aspecten

### *Algemene juridische aspecten*

Op grond van artikel 16 en verder van de Wegenwet en artikel 1 en 2 van de Wegenverkeerswet 1994, rust de zorg voor het in goede en veilige staat verkeren van wegen bij de gemeente, voor zover deze zorg niet aan een ander overheidsorgaan is overgedragen.

### *Juridische aspecten gladheidbestrijding*

Tot de zorg voor het in goede en veilige staat houden en laten verkeren van de wegen behoort ook het bestrijden van de gladheid.

Het gaat hierbij om een inspanningsverplichting van de gemeente en niet om een garantieplicht. Met ingang van 1 januari 1992 bestaat op grond van het huidig Burgerlijk Wetboek artikel 6:174 een risicoaansprakelijkheid voor gemeenten ten aanzien van wegen die niet voldoen aan de eisen die men in de gegeven omstandigheden daaraan mag stellen.

Het voornoemde artikel houdt echter ook in dat van de weggebruiker mag worden verwacht dat hij of zij bij winterse omstandigheden met een grote mate van oplettendheid en voorzichtigheid aan het wegverkeer deelneemt.

De zorgplicht van de gemeente gaat dus niet zover dat de veiligheid van de weg te allen tijde gegarandeerd moet worden. Wel dient aangetoond te worden dat de gemeente aan haar zorgplicht heeft voldaan. De middelen die de beheerder hiervoor kan aanwenden zijn:

- Een gladheidbestrijdingsplan dat is gepubliceerd;
- Een gladheidsmeldsystematiek (contract met MeteoGroup)
- Een goede administratie van tijden en gereden routes ( Autologic)
- Het voorhanden hebben van voldoende materieel;
- Consistentie in beleid en uitvoering.

### *Vastleggen van gegevens*

Om aan te kunnen tonen dat de gemeente Venlo aan de inspanningsverplichting in het kader van de gladheidbestrijding kan voldoen is dit gladheidbestrijdingsplan opgesteld.

In het kader van de aansprakelijkheid wordt van elke strooibeurt schriftelijk vastgelegd welke route op welk tijdstip is gestrooid. Tevens wordt vastgelegd op welk tijdstip met de strooiactie wordt begonnen en op welk tijdstip de strooiactie wordt beëindigd.

Daarnaast worden de gegevens van een gladheidsmeldsysteem (GMS) gedurende een jaar opgeslagen in het meetpunt. Tevens kan MeteoGroup gegevens aanleveren van een bepaald moment in het seizoen.

Alle strooiunits zijn uitgerust met Autologic strooiroute begeleiding. Dit houdt in dat alle routes vooraf in het systeem zijn ingelezen inclusief de strooigegevens zoals de hoeveelheid te strooien zout, de te strooien breedte en of er al dan niet gestrooid moet worden. Alle gegevens van de gestrooide routes kunnen nadien worden uitgelezen zodat we precies weten wanneer we waar en hoeveel gestrooid hebben. Daarnaast wordt met dit systeem de chauffeur ontlast, hij hoeft zich alleen bezig te houden met chauffeurs, de rest gaat automatisch.

## 2. Arbo

### *Arbeidsomstandigheden*

Gladheidbestrijding vindt vrijwel altijd plaats onder moeilijke omstandigheden voor het uitvoerend personeel. Er dient gewerkt te worden in koude omstandigheden, vaak in nachtelijke uren, op soms nog gladde wegen en met agressieve dooimiddelen. De kaders voor de inzet en de arbeidsomstandigheden van het personeel zijn bepaald in de Arbeidstijdenwet en de Arbo-wet.

### *Arbeidstijden*

De werkzaamheden in het kader van de gladheidbestrijding hebben als kenmerk dat ze onregelmatig zijn, niet vooraf planbaar en vaak in de avond en nacht worden uitgevoerd. Chauffeurs van strooiwagens en de gladheid coördinatoren worden daarom in de winterperiode in consignatie ingezet. Zij dienen, behalve voor hun reguliere werkzaamheden, ook beschikbaar te zijn voor werkzaamheden in het kader van de gladheidbestrijding, als deze zich voordoen. Daarnaast moeten zij ook gelegenheid hebben om voldoende rust te nemen. In Nederland zijn de wettelijke voorschriften rond arbeids- en rusttijden neergelegd in de Arbeidstijdenwetgeving. Deze Arbeidstijdenwetgeving bestaat uit twee onderdelen:

1. De Arbeidstijdenwet (ATW)
2. Het Arbeidstijdenbesluit (ATB)

De ATW kent een regime van wettelijke voorschriften die in principe voor alle organisaties en sectoren geldt. Die voorschriften hebben betrekking op onder andere:

- Dagelijkse onafgebroken rusttijd:
- Pauzeregeling:
- Wekelijkse onafgebroken rusttijd:
- Arbeid op zondag:
- Arbeid in nachtdienst:
- Consignatie.

De bepalingen hebben betrekking op de maximale (gemiddelde) arbeidsduur per etmaal, per week en per maand en op de maximale duur van de consignatie. (zie bijlage 1)

### *Veiligheid*

De veiligheidsaspecten bij gladheidbestrijding hebben betrekking op het gebruik van materiaal en materieel en op de uitvoering. In principe is iedere medewerker verantwoordelijk voor zijn eigen veiligheid. De gladheidscoördinator houdt daarbij toezicht op de naleving van de veiligheidsregels en heeft daarnaast als taak de medewerkers voor mogelijke gevaren te behoeden, voor zover dat binnen zijn vermogen ligt en/of logischerwijs van hem mag worden verwacht.

De belangrijkste risicofactoren hebben betrekking op:

- het omgaan met dooimiddelen;
- het bedienen van, en werken met, gladheidbestrijdingsmaterieel;
- onveilige situaties tijdens het strooien (gladheid tijdens het strooien en woonwerkverkeer).

Ten behoeve van de veiligheid dient het gladheidbestrijdingsmaterieel conform de Arbowetgeving te zijn voorzien van een CE-markering en een bijbehorende EG-verklaring.

De medewerkers en gladheid coördinatoren moeten tijdens de strooiactie veiligheidsschoenen en signaalkleding dragen.

### 3. Onderdelen gladheidbestrijding

#### *Gladheidsmeldsysteem*

Het gladheidsmeldsysteem bestaat uit de volgende onderdelen:

- meetpunt met wegdeksensoren in de gemeente Venlo;
- station voor verwerking van gegevens;
- via internetapplicatie;
- app RoadMaster;
- softwarepakket weerbeeld;
- mogelijkheid tot beoordeling van neerslagbeelden afkomstig van buienradar;
- dagelijkse weersverwachting, van belang voor de gladheidbestrijding;
- ondersteuning door MeteoGroup.

#### *Meetpunt*

Om de verschillende vormen van gladheid zowel preventief als curatief te kunnen bestrijden is informatie over de actuele toestand van het wegdek en de (nabije) omgeving noodzakelijk. Hiertoe zijn een drietal meetpunten geïnstalleerd; ter hoogte van de Columbusweg in Venlo/Blerick, langs de Boxhoverweg in Belfeld en in Arcen langs de Maasstraat ter hoogte van de Kruisstraat. De juiste locatie is bepaald door historische gegevens (ervaring van voorgaande jaren) gecombineerd met een infrarode meting (zogenaamde koudemeting). De aldus bepaalde locatie is een van de eerste plekken waar gladheid op kan treden. Daarnaast is voor het nemen van de juiste beslissing, al dan niet te gaan strooien, ook de weersverwachtingen op korte termijn van essentieel belang.

Het meetpunt controleert elke 5 minuten de onderstaande criteria:

- wegdektemperatuur;
- de temperatuur van de ondergrond;
- de toestand van het wegdek: droog, nat en het al dan niet aanwezig zijn van zout;
- in de omgeving van de weg: de luchttemperatuur, luchtvochtigheid, dauwpunt en neerslag.

Daarbij onderscheidt het meetpunt drie vormen van gladheid:

- condensatiegladheid;
- gladheid door neerslag;
- bevriezing van (natte) weggedelen.

Meetgegevens worden gepresenteerd in tabel- en grafiekvorm en verschaffen informatie over de actuele lucht- en wegdektemperatuur, het dauwpunt, de vochtigheidsgraad van het wegdek, de temperatuur van de onder- en bovenkant van het asfalt, de relatieve luchtvochtigheid, de windrichting en –snelheid. Gegevens van een jaar en ouder worden overschreven. Gegevenshistorie tot 48 uur kan worden geraadpleegd vanuit de computer van MeteoGroup. Desgewenst kunnen deze gegevens worden gearhiveerd. Uiteindelijk worden al deze gegevens gebruikt om optimale informatie te verstrekken aan de gladheid coördinator.

### *Weersverwachting*

MeteoGroup stelt een regionale weersverwachting voor de gladheidbestrijding op. Door meetgegevens uit het meetstation te combineren met de meteorologische verwachtingen is het mogelijk tot 20 uur vooruit een zeer nauwkeurige wegdekverwachting voor het betreffende weerstation te maken. De actuele weersverwachting voor de regio kan rechtstreeks worden opgevraagd via de website 'www.gladheid.nl'. Middels een abonnement kan de pagina met de actuele, lokale verwachtingen worden opgevraagd en geraadpleegd.

### *Neerslagbeelden*

Met behulp van de buienradar, onderdeel van [www.gladheid.nl](http://www.gladheid.nl), kunnen naderende neerslaggebieden, onder andere sneeuw, ijzel, hagel of regen, vroegtijdig worden gesignaleerd. Daarnaast geven de beelden informatie omtrent de locatie en de te verwachten neerslag. De beelden worden elk kwartier geactualiseerd en kunnen door middel van een internetverbinding worden opgevraagd uit de centrale computer van MeteoGroup.

### *Gladheidbewaking*

MeteoGroup (MG) heeft een online verbinding met het gladheidsmeldsysteem. Een meteoroloog interpreteert de gegevens en maakt een prognose van de weersverwachting voor de korte en lange termijn. Bij alarmerende weersverwachtingen wordt rechtstreeks contact opgenomen met de dienstdoende gladheid coördinator. Het gladheidsmeldsysteem verschaft, door middel van de online verbinding, actuele informatie over de toestand ter plaatse aan MG. MG beschikt hiervoor van 1 november tot 1 april 24 uur per dag en 7 dagen per week over een gladheidbewakingsdienst. Een hiertoe opgeleide meteoroloog waarschuwt de gladheid coördinator van de gemeente Venlo bij kans op gladheid. Dit vindt zoveel mogelijk plaats voordat gladheid kan optreden. Indien nodig kan de gladheid coördinator overleg plegen met de meteoroloog. De dienstdoende gladheid coördinator controleert vervolgens de wegdeksituatie (of laat die controleren) en neemt het besluit tot het wel of niet uitvoeren van een strooiactie. Na uitvoering van een strooiactie herhaalt hij de hiervoor omschreven werkwijze en besluit eventueel opdracht te verstrekken voor een volgende route.

### *Strooiprincipe*

In de gemeente Venlo wordt gebruik gemaakt van de methodiek nat strooien. Hierbij wordt het zout vooraf door een sproei-installatie (voorzien van een elektronische regelunit) bevochtigd met een oplossing van 20% NaCl in een verhouding van 1 deel oplossing en 2 delen zout. Het bevochtigde zout wordt middels een roterende schijf op de weg gestrooid. Bij bestrijding van gladheid veroorzaakt door sneeuwval kan de natstrooi-apparatuur ook droogstrooiend worden ingezet door simpelweg het bevochtigen achterwege te laten en de gewenste hoeveelheid zout per m<sup>2</sup> aan te passen. Alle strooiunits zijn afgelopen jaar uitgerust met Autologic route navigatiemodule incl. routebegeleiding software. Dit betekent dat de chauffeurs zich bezig kunnen houden met het besturen van het voertuig, het strooien volledig automatisch gebeurt en de chauffeur aanwijzingen krijgt m.b.t. de te rijden route.



### *Wegenzout*

De leverancier is de fa. Eurosalt uit Moerdijk. Om enigszins verzekerd te zijn van een tijdige levering gedurende het winterseizoen is in het leveringscontract als voorwaarde gesteld dat leveringen gedurende het winterseizoen binnen 24 uur uitgevoerd moeten worden op straffe van € 1.000,= boete voor elke dag dat er later wordt geleverd.

### *Zoutdepot*

Het dooimiddel (zout) wordt opgeslagen in de zoutloods op het terrein van de afd. OGO aan de Hulsterweg. Bij aanvang van het winterseizoen is de zoutloods gevuld met 650 ton zout, goed voor ca 20 complete strooiroutes waarbij maximaal 14 gram per m<sup>2</sup> wordt gestrooid.

In de zomerperiode wordt de zoutopslag weer gevuld.



Zoutopslag Hulsterweg

#### 4. Materieel

##### Materieel en tractie

Ten behoeve van de gladheidbestrijding wordt het onderstaande strooi- en rollend materieel ingezet. Al het strooi- en rollend materieel is eigendom van de gemeente Venlo.

		Materieel	Inzet	Soort Weg
<b>Tractie</b>	3	Vrachtwagens OGO	Preventief - Curatief	Wegen
	2	Vrachtwagens aannemer	Preventief - Curatief	Wegen
	6	Smalspoorvoertuigen OGO	Preventief - Curatief	Fietspad
	2	Tractor OGO	Curatief	Wegen - Fietspad
<b>Strooi eenheden</b>	5	Opzetstrooiers 4 m <sup>3</sup> met nat-zoutinrichting	Preventief - Curatief	Wegen
	5	Opzetstrooiers 0,8 m <sup>3</sup> met nat-zoutinrichting	Preventief - Curatief	Fietspad
	1	Opzetsproeier	Preventief - Curatief	Fietspad
	1	Aanbouwstrooier Tractor	Curatief	Wegen - Fietspad
<b>Borstels - Ploegen</b>	6	Sneeuwplough Vrachtwagen	Curatief	Wegen
	6	Sneeuwborstel Smalspoorvoertuig	Curatief	Fietspad
	2	Sneeuwplough Tractor	Curatief	Wegen - Fietspad
<b>Zoutoplosser</b>	1	Zoutmenginstallatie	Preventief - Curatief	Wegen - Fietspad

Mochten we in de toekomst voor de keuze komen staan om de gladheidbestrijding gedeeltelijk of geheel uit te besteden dan blijft het van belang om het strooi- en rollend materieel in eigendom te houden. Als het strooi- en rollend materieel in eigendom is van een aannemer en deze zou tijdens het strooiseizoen failliet gaan, dan kunnen we op dat moment niets meer. Dit geldt ook voor de smalspoorvoertuigen die speciaal aangekocht zijn voor de gladheidbestrijding op fietspaden. Op de markt zijn nauwelijks bedrijven die beschikken over dergelijke specialistische voertuigen. Daar waar de gladheidbestrijding wordt uitgevoerd door marktpartijen wordt de gladheidbestrijding op fietspaden uitgevoerd door de inzet van tractoren. Aangezien de spoorbreedte van een tractor breder is dan een gemiddeld fietspad wordt er veel schade gereden aan de bermen met alle gevolgen van dien.

## *Onderhoud materieel*

Direct na het strooiseizoen wordt al het materieel (strooiers en voertuigen) gereinigd. Alle opzetstrooiers worden geheel leeg gemaakt en zowel aan de binnenzijde alsook de buitenkant goed schoongemaakt. Na de reiniging worden alle strooiers in de stalling afgezet. De cabine van de fietspadstrooiers worden eveneens grondig gereinigd.

Eventueel geconstateerde gebreken dienen direct te worden gemeld bij de gladheid coördinator welke hierna de verantwoordelijke onderhoudsaannemer inlicht. Kleine reparaties dienen direct te worden verholpen, grotere gebreken zullen door de leverancier worden hersteld.

Uitgangspunt hierbij is dat uiterlijk week 44, alle strooiers en voertuigen gereed zijn om te worden ingezet.

De zoutoplosser dient tenslotte in de zomermaanden op de goede werking worden gecontroleerd, zo nodig reparaties/aanpassingen uitvoeren door de leverancier. Uiterlijk 1 oktober dient de menginstallatie te worden gevuld en aangezet.

## **5. Algemene werkwijze gladheidsbestrijding**

### *Organisatie*

#### Buiten reguliere werktijd:

De gladheidsbestrijding is operationeel van week 45 tot en met week 15. In deze periode is het personeel middels roostering geconsigneerd en is het materieel operationeel inzetbaar. De gladheid coördinator is verantwoordelijk voor de bewaking van gladheid en zal ook de uiteindelijke beslissing nemen om al dan niet te gaan strooien. Ter ondersteuning van de strooileider is een contract afgesloten met MeteoGroup die de gladheid coördinator rechtstreeks informeert over de weersverwachtingen die van invloed kunnen zijn op de toestand van de wegen. MeteoGroup is gedurende de winterperiode 24 uur per dag en 7 dagen in week paraat en bereikbaar.

De gladheid coördinator zal op het moment dat hij beslist te gaan strooien de op dat moment geconsigneerde medewerkers oproepen en opdracht geven de noodzakelijke werkzaamheden uit te voeren.

#### Tijdens reguliere werktijd:

Tijdens de reguliere werktijd komt de melding binnen bij de gladheidscoördinator. Tijdens de dagdienst zullen met name medewerkers die in die week niet geconsigneerd zijn ingezet worden voor de strooiactie. Dit om te voorkomen dat medewerkers overbelast worden en/of teveel uren achtereen werken.

### *Consignatie*

De afgelopen jaren zien we een duidelijke verandering van de Nederlandse winters. Dit is met name te merken in de toename van het aantal acties gladheidsbestrijding. Met name de periodes van langdurige sneeuwval legt een groot beslag op onze medewerkers. Ook in de gladheidsbestrijding zijn we verplicht om te acteren binnen de Arbeidstijdenwet. Afgelopen seizoen zijn we gaan werken met een 3 ploegensysteem. Een ploeg is geconsigneerd, een ploeg staat in de back-up en een ploeg is vrij. De back-up ploeg zal alleen geconsigneerd worden als de weersomstandigheden daar aanleiding toe geven. Dit zal van week tot week worden bekeken.

## *Strooibeleid*

In de gemeente Venlo wordt de gladheid op de wegen en fietspaden zoveel mogelijk preventief bestreden. Dit betekent dat er wordt gestrooid op het moment dat gladheid door opvriezen, sneeuwval of ijzel wordt voorspeld. Daarnaast kan het ook nog noodzakelijk zijn om bij sneeuwval of ijzel ook nog curatief te strooien.

Ondanks dat het beleid is dat er niet in woonstraten wordt gestrooid zitten er momenteel toch nog redelijk wat woonstraten in de huidige strooiroutes omdat deze de snelste of de meest logische verbinding vormen tussen wegen die volgens de prioriteitenlijst dienen te worden gestrooid.

Ten behoeve van het strooien is de gemeente Venlo in 5 strooigebieden opgedeeld waarbij de strooiroutes per gebied als volgt zijn onderverdeeld:

- Preventieve routes wegen
- Preventieve routes fietspaden
- Curatieve routes wegen prioriteit 1
- Curatieve routes wegen prioriteit 2
- Curatieve routes fietspaden

Preventief wordt er gestrooid als de weersverwachting aangeeft dat er gladheid op komst is. Curatief wordt er gestrooid bij plotseling optredende gladheid en bij sneeuwval.

## *Aanvalsplan*

Maximaal 30-45 minuten na de opdracht aan de uitvoerenden vindt de aanvang van de strooiactie plaats. De prioriteit van de routes is bepaald op grond van hun verkeersfunctie.

### Wegen:

De samenstelling van deze routes is gebeurd op basis van onderstaande prioriteiten;

1. Hoofdontsluitingswegen
2. Wijkontsluitingswegen
3. Busroutes
4. Brandweer, eerste hulpdienst

Verder kennen we bijzondere routes. Deze bijzondere routes worden alleen tijdens de dagdiensten gestrooid mits het strooi materieel beschikbaar is.

In de bijzondere routes wordt prioriteit gegeven aan;

1. Hellingen buiten reguliere strooiroutes
2. Bejaarden- en verzorgingscentra
3. Bushaltes
4. Industrierreinen

Met de routing is zoveel als mogelijk rekening gehouden met de scholen, bejaarden- en verzorgingstehuizen. Uitgangspunt is dat alle inwoners van Venlo binnen 500 meter van hun woning een gestrooide route kunnen bereiken.

### Fietspaden:

Bij zowel preventief als ook bij curatief strooien worden alleen de primaire fietsroutes (fietsnetwerk raadsbesluit 06-07-2005) gestrooid.

### Wijzigen routes:

Tijdens het strooiseizoen wordt geen enkele route gewijzigd. Elk strooiseizoen komen er verzoeken binnen om routes aan te passen of uit te breiden. Deze verzoeken worden meegenomen en afgewogen tijdens het vast stellen van de routes in de zomerperiode. Er wordt zeer kritisch afgewogen of er al alternatieven voor handen zijn en hoeveel en welke mensen er gebruik van maken. Voor elke uitbreiding moet extra budget gevraagd worden.

### *Voorlichting*

De voorlichting ten aanzien van de gladheidbestrijding vindt plaats op basis van het communicatieplan (bijlage 3). Hierbij zal ook extra aandacht zijn voor de eigen verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en instanties, waaronder ook de eigen gemeentelijke organisatie.

### *Planning*

De gladheidbestrijding is een cyclisch proces waarbij een aantal acties jaarlijks dienen te worden uitgevoerd. Onderstaande planning dient hiertoe als leidraad:

- gedurende de zomerperiode preventief (groot) onderhoud aan het materieel;
- uiterlijk twee weken voorafgaand aan het actieseizoen is laatste controle functionaliteit van het materieel en zijn de medewerkers geïnstrueerd op basis van het nieuwe rooster;
- tijdens de strooiperiode materieel grondig reinigen na een strooiactie;
- uiterlijk twee weken na strooiperiode al het materieel grondig reinigen en ontdoen van zoutrestanten + controle/ inspectie, ten behoeve van preventief onderhoud.

## **6. Calamiteitenplan**

Een calamiteitenplan is noodzakelijk om vooraf vast te leggen hoe er gewerkt gaat worden in geval de standaardprocedure niet meer uitgevoerd kan worden. Er zijn drie mogelijke oorzaken die kunnen leiden tot het operationeel maken van het calamiteitenplan te weten:

1. Acuut zouttekort
2. Extreme weersomstandigheden
3. Langdurig uitval materieel (zowel tractie als gladheid specifiek)

### *Wat te doen bij acuut zouttekort*

Door langdurige extreme weersomstandigheden in een groot gebied (bijv. geheel Europa) kan het voorkomen dat er een acuut zouttekort ontstaat op de markt. Dit heeft tot gevolg dat de reguliere gladheidbestrijding in gevaar komt. Om te voorkomen dat de zoutvoorraad geheel opraakt wordt op dat moment overgestapt op het strooien volgens het noodscenario waarbij alleen de hoofdroutes worden gestrooid en de hoeveelheid te strooien zout wordt aangepast.

### *Wat te doen bij langdurige hevige sneeuwval*

Als de weersvoorspelling aangeeft dat er extreem weer wordt verwacht dan zal voor die betreffende week de back-up ploeg geconsigneerd worden.

### *Materiaal en materieel*

In extreme winterse omstandigheden is de kans op uitval van het strooimateriaal of het rollend materieel groter dan in normale omstandigheden. Indien de mankementen op korte termijn onherstelbaar blijken te zijn zal er op dat moment besloten worden om alleen de hoofdroutes te strooien.

### *Communicatie*

Als het calamiteitenplan van kracht wordt zal dit via de reguliere kanalen naar de inwoners worden gecommuniceerd.

## **7. Operationele fase**

### *Inleiding*

De gladheidsbestrijding is operationeel van week 45 tot en met week 15. In dit hoofdstuk volgt de nadere uitwerking van de organisatie, inzet medewerkers, contactpersonen en gegevens omtrent de te strooien routes.

### *Bewaking*

In het kader van preventief strooi beleid is tijdige signalering voor het ontstaan van gladheid noodzakelijk. Met behulp van gladheidsmeldsystemen en ondersteuning van MeteoGroup is dit gedurende het winterseizoen – week 45 tot en met week 15 – gewaarborgd.

Gedurende 24 uur per dag en 7 dagen per week bewaakt MeteoGroup de gladheid. Minimaal 2 uur voordat er gladheid wordt verwacht wordt de gladheid coördinator door MeteoGroup gewaarschuwd.

Daarnaast kan de gladheid coördinator reageren op meldingen van derden waaronder politie en directe collega's.

### *Alarmering*

Op basis van de verkregen gegevens van MeteoGroup neemt de gladheid coördinator een besluit om al dan niet te gaan strooien. In het geval er wordt besloten te gaan strooien informeert de gladheid coördinator de geconsigneerde medewerkers over zijn besluit en wordt hen opgedragen om uit te rukken.

### *Bestrijding*

De strooiacties worden opgestart en gecoördineerd vanaf locatie Hulsterweg 19 te Venlo. Tijdens de strooiactie onderhoudt de gladheidscoördinator contact met de uitvoerenden over de toestand van de wegen ter plaatse, indien er aanleiding toe is besluit de gladheid coördinator over eventuele wijzigingen of aanpassingen van de strooiactie.

De voor het natstrooien benodigde vloeistof wordt hier geproduceerd en op voorraad gehouden evenals het strooizout.

Het op peil houden van de voorraad vloeistof en zout wordt verzorgd door administratieve ondersteuner/magazijnbeheerder. Na 1-2 strooibeurten wordt direct zout besteld om de voorraad weer op peil te brengen. Naar mate het seizoen vordert mag de voorraad slinken en wordt in de zomerdag de loods weer geheel gevuld. Dit vanwege het feit dat de zomerprijs voor het wegezout lager is dan de winterprijs.

### *Overleg*

Gedurende de periode dat er daadwerkelijk actief gladheid wordt bestreden vindt er wekelijks op maandagochtend overleg plaats. Bij dit overleg is aanwezig de Teamleider, de gladheid coördinatoren en de ondersteuning. Tijdens dit overleg wordt de voorgaande week geëvalueerd en wordt vooruit gekeken naar de komende week. Bij extreme omstandigheden kan dit overleg frequenter plaatsvinden.

### *Samenwerking*

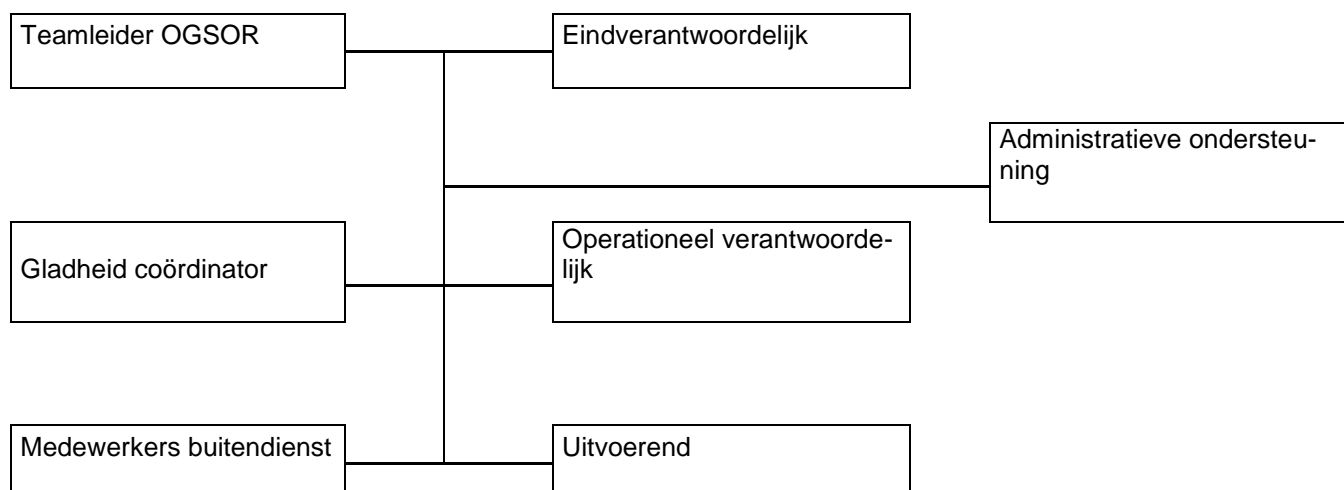
In het verleden is proefondervindelijk vastgesteld dat samenwerking in de gladheidbestrijding tussen gemeenten, Provincie en Rijkswaterstaat niet zinvol is vanwege de te grote verschillen in de soorten wegen. Op snelwegen moet met een hogere snelheid gestrooid worden, door grotere voertuigen dan in de straten van een gemeenten terecht kunnen. Wel werken aanliggende gemeenten samen op praktische punten in de gemeentengrenzen.

Ook de inkoop van wegezout is gezamenlijk aanbesteed.

### *Toekomstige ontwikkelingen*

- Nieuw en veranderende wegen en fietspaden in de strooiroutes, afweging maken en eventueel inpassen in bestaande strooiroutes;
- Monitoren effect sproeier bij extreem weer;
- Ervaringen social media;
- Onderzoek naar de veiligheid van de chauffeurs die lang onderweg kunnen zijn tijdens het strooien. Dit zal gaan gebeuren op basis van een Risico Inventarisatie en Evaluatie.

## 8. Organisatieschema



## 9. Opleidingen

Om te zorgen dat de medewerkers van de gladheidbestrijding optimaal kunnen functioneren en we voldoen aan de Arbo wetgeving worden deze regelmatig bijgeschoold. Jaarlijks wordt hiervoor in overleg met de medewerkers een opleidingsplan opgesteld.

## 10. Voorlichting

Vanwege de behoefte om meer structureel en professioneler te communiceren is er een communicatieplan (bijlage 3) opgesteld.

Op basis van dit communicatieplan zorgt de afdeling communicatie in samenspraak met de afdeling OGO en de verantwoordelijk portefeuillehouder voor de inhoud en de momenten van communicatie ten aanzien van de gladheidbestrijding.

## 11. Bereikbaarheid OGO

In overleg met de teamleider KCC is afgesproken dat het KCC (Servicepunt) tussen kerst en Nieuwjaar bereikbaar is van 09.00 – 12.00 uur. Daarna is de mogelijkheid tot het inspreken van een boodschap die daags erna wordt afgeluisterd.

De gladheid coördinator is niet rechtstreeks telefonisch bereikbaar voor klachten en meldingen. Buiten de openingstijden van het KCC dienen burgers calamiteiten ten aanzien van gladheid te melden bij de politie. Die op haar beurt middels de calamiteitenleider dit bij de gladheid coördinator kan melden.

## 12. Nazorg 2016-2017

### *Evaluatie en optimalisatie*

Na afloop van het winterseizoen wordt met alle betrokkenen het seizoen geëvalueerd. Wat ging er goed en wat ging er minder goed. De navolgende onderwerpen moeten in de evaluatie ter tafel komen.

- Arbo en veiligheid
- Organisatie
- Communicatie
- Financiën
- Juridische aspecten



### **13. Risico's**

Jaarlijks komt weer, door de noodzaak om te bezuinigen, de vraag naar boven of we niet kunnen stoppen met de gladheidbestrijding.

Dit is een vraag die je niet zomaar met ja of nee kunt beantwoorden.

De gladheidbestrijding is namelijk niet iets wat je als gemeente alleen doet. Bij gladheidbestrijding gaat het om het grote geheel, wat kan en mag een weggebruiker van je verwachten. Venlo ligt aan 3 grote snelwegen (A67, A73, A74) met diverse afritten. Daarnaast hebben we te maken met een aantal provinciale wegen (de N wegen). Ook wilt Venlo zich profileren als logistieke hotspot van het zuiden. De afgelopen jaren hebben we nadrukkelijk contact gehad met RWS en de Provincie met name om de gladheidbestrijding op elkaar af te stemmen zodat de weggebruiker niet voor verrassingen komt te staan. De Meteogroup informeert alle gladheidbestrijders over de weersverwachting zodat we allemaal nagenoeg tegelijk met de bestrijding bezig zijn om te zorgen dat de weggebruiker veilig van A naar B kan zonder dat hij voor verrassingen te komt te staan.

De wet geeft aan dat we als wegbeheerder een inspanningsverplichting hebben die tot resultaat moet hebben dat we alles eraan gedaan hebben om de weggebruikers zo veilig mogelijk zich kunnen verplaatsen.

Door het stoppen met de gladheidbestrijding voldoen we daar niet aan en worden verantwoordelijk voor alle ongevallen die door de gladheid zijn ontstaan.

Alternatief is de curatieve gladheidbestrijding. Dat houdt in dat we pas gaan strooien als er meldingen zijn dat het glad is. Behalve dat de ongelukken dan vaak al zijn gebeurd met alle gevolgen van dien, zeker voor de fietsers, is deze methode ook duurder omdat er dan meer en langer gestrooid moet worden.

## *Bijlage 1*

### **Arbeidstijden**

De bestuurders van strooiwagens vallen niet onder het per 1 december 1998 ingevoerde Arbeidstijdenbesluit vervoer. Dit omdat de werkzaamheden (de gladheid bestrijden met behulp van zoutstrooiwagens) niet onder de normen van dit besluit zijn te brengen. De gladheidbestrijding valt wel onder de normen van de Arbeidstijdenwet en het (algemene) Arbeidstijdenbesluit. De reden hiervan is dat voertuigen die worden ingezet voor gladheidbestrijding te beschouwen zijn als voertuigen die worden ingezet bij (ter voorkoming van) noodsituaties.

Volgens de Arbeidstijdenwet gelden de volgende bepalingen bij gladheidbestrijding:

- De werknemer moet per periode van 4 weken minimaal 2 keer een periode van 7 dagen geen consignatie worden opgelegd (hij is dan dus niet oproepbaar).
- De werknemer mag maximaal 13 uur per etmaal arbeid verrichten.
- De werknemer mag per week maximaal 60 uur werken, op voorwaarde dat in een kwartaal een werkweek op 45 uur komt.
- Bij oproepbaarheid voor (gedeeltelijk) nachtwerk (tussen 0.00 en 6.00 uur) geldt dat per kwartaal een werkweek gemiddeld 40 uur duurt.

Om te voldoen aan bovenstaande criteria zijn we 3 jaar geleden begonnen met een 3 ploegen dienst. Concreet betekent dit dat we meer medewerkers beschikbaar hebben en de medewerkers minder ingeroosterd zijn. In tijden van extreme weersomstandigheden en we daardoor langdurig bezig zijn met gladheidbestrijding we makkelijk een reserveploeg kunnen inzetten zonder de wet te overtreden.

## Bijlage 2

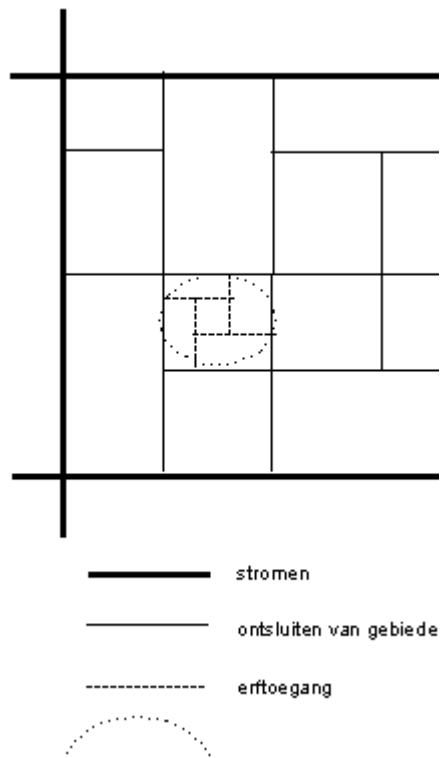
### Wegencategorie Duurzaam Veilig

#### Functies van wegen

Een wegennet omvat drie functies:

- Stromen: je moet van herkomst naar bestemming kunnen komen - stroomwegen;
- Ontsluiten: je moet een gebied kunnen binnengaan en weer verlaten - gebiedsontsluitingswegen.
- Toegang verlenen: je moet op het erf van een individuele woning, winkel of bedrijf kunnen komen - erftoegangswegen.

Het kan gevaarlijk zijn wanneer wegen en straten meer dan een functie hebben. In een duurzaam veilig wegennet heeft elke weg en elke straat daarom maar één functie. Samen vormen deze drie categorieën wegen een wegennet dat er in schema uitziet als in afbeelding 1.



Afbeelding 1: Schematisch overzicht van functies in een duurzaam veilig wegennet.

Kruispunten zijn er voor de uitwisseling van verkeer tussen de ene en de andere weg; wegvakken zijn er om te stromen. Uitzondering hierop vormen de wegvakken van erftoegangswegen, waar je ook kunt wisselen. Stroomwegen hebben geen kruispunten maar ongelijkvloerse knooppunten; zie Tabel 2.

Stroomwegen horen vanwege hun grootschalige karakter volgens de CROW-eisen niet in de bebouwde kom thuis.

<b>Wegcategorie</b>	<b>Wegvak</b>	<b>Kruispunt (of knooppunt)</b>	<b>Type gebied volgens Startprogramma DV</b>
Stroomweg	<i>stromen</i>	<i>stromen</i>	verkeersader
Gebiedsontsluitingsweg	<i>stromen</i>	<i>uitwisselen</i>	
Erftoegangsweg	<i>uitwisselen</i>	<i>uitwisselen</i>	verblijfsgebied

Tabel 2. Doel van de wegvakken en kruispunten op de verschillende wegcategorieën ([CROW, 1997](#)).

## Communicatieplan gladheidbestrijding 2017 - 2018

### *Situatieanalyse*

---

Rondom de periode van gladheidbestrijding leven altijd veel vragen bij burgers. Met name op het niveau: waarom wordt onze straat niet gestrooid? Zeker in het geval van extreme gladheid. In het gladheidbestrijdingsplan staat omschreven wanneer, waar, hoe en waarom op die manier de gladheid bestreden wordt.

In de communicatie over de gladheidbestrijding zijn drie situaties te onderscheiden:

- preventieve communicatie; communicatie over de manier waarop de gemeente de gladheid in de winter bestrijdt. In algemene termen uitleggen hoe het beleid van de gemeente eruit ziet en waarom. Deze communicatie kan plaatsvinden bij aanvang van de winterperiode en enkele malen herhaald worden gedurende de winter.
- communicatie tijdens gladheid; Tijdens gladde periodes is het zaak om de burger uit te leggen hoe de gladheidbestrijding concreet werkt, waarom strooien we bijvoorbeeld niet in woonwijken? Daarnaast richt de communicatie zich nu ook meer op de eigen verantwoordelijkheid van de burger (de eigen stoep sneeuwvrij maken of er voor zorgen dat de auto is toegerust op de winter bijvoorbeeld) Duidelijk moet zijn wat de burger van de gemeente mag verwachten en waar zij zelf verantwoording voor dragen.
- communicatie tijdens extreme gladheid/ noodscenario; wanneer een noodscenario gaat gelden, is de standaard communicatie niet meer toereikend. Strooiroutes veranderen, er wordt minder of zelfs bijna niet meer gestrooid. Vragen als waarom strooien we niet met gravel of zand en hoe kan het zout opraken spelen dan.

## ***Doelgroep(en)***

---

Gladheid raakt alle bewoners van Venlo, van jong tot oud, van automobilist tot voetganger. Daarnaast ondervinden ook bezoekers en mensen die beroepshalve op de weg zijn in Venlo (chauffeurs) al dan niet hinder van de gladheid. Het is dus belangrijk om in de communicatie over de gladheidsbestrijding verder te kijken dan alleen de inwoners. Er is een aantal doelgroepen te onderscheiden:

Doelgroep 1: inwoners van Venlo

Doelgroep 2: vrijwilligers die helpen bij het sneeuwruimen in de wijk

Doelgroep 3: instellingen:

- Wijkoverleggen, Buurt Bewoners Netwerken
- Zorggroep Noord-Limburg, diverse bejaardenhuizen en zorginstellingen
- Woningstichtingen
- Arriva en taxibedrijven
- Bedrijven (industrieterreinen)
- Scholen

Inzicht geven in het beleid kan onbegrip en daarmee (een deel van de) onvrede wegnemen.

## ***Communicatiedoelstellingen***

---

De communicatie heeft vooral een informeel karakter. Doelstellingen zijn derhalve vooral gericht op het kennisniveau van de doelgroepen. Aangezien de belangrijkste vraag bij inwoners altijd is: waarom wordt bij mij voor de deur niet gestrooid?, steekt de communicatie vooral in op het informeren over de prioritering van strooiroutes en waarom daarvoor gekozen is. Daarnaast is het doel van communicatie om iedereen te wijzen op hun eigen verantwoordelijkheden; burgers, bedrijven en instanties, waaronder ook de eigen gemeentelijke organisatie.

### Doelgroep 1: inwoners van Venlo

- Inwoners kennen globaal de manier waarop de gemeente strooit;
- Inwoners weten dat de prioriteit van het strooien niet ligt bij de woonwijken en kennen de achterliggende redenen daarvoor;
- Inwoners weten dat zij zelf verantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van de eigen stoep;
- Inwoners weten dat zij vrijwilliger kunnen worden om te helpen bij het sneeuw- en ijsvrij houden van de eigen wijk en hoe zij zich hiervoor kunnen aanmelden.

### Doelgroep 2: vrijwilligers die helpen bij het sneeuwruimen in de wijk

- Vrijwilligers weten welke ondersteunende middelen ze van de gemeente ontvangen om hun wijk sneeuwvrij te houden en waar en wanneer ze die middelen krijgen aangereikt.

### Doelgroep 3: instellingen:

- Instellingen (zoals De Zorggroep Noord-Limburg, woningstichtingen en taxibedrijven) zijn op de hoogte van het strooibeleid van de gemeente;
- Instellingen weten wat hun eigen verantwoordelijkheid is in geval van gladheid.

### **Communicatieboodschap**

---

#### *Wat doet de gemeente?*

Tijdens de wintermaanden zorgt de gemeente ervoor dat de wegen bij gladheid begaanbaar blijven. Door middel van strooizout kan gladheid niet helemaal voorkomen worden, maar wel zo veel mogelijk beperkt.

#### *Wanneer?*

We bestrijden de gladheid op de wegen en fietspaden zoveel mogelijk preventief. Dit betekent dat we strooien op het moment dat gladheid door vorst, sneeuwval of ijzel wordt voorspeld. Daarnaast kan het ook nog nodig zijn om te strooien nadat er sneeuw of ijzel is gevallen.

#### *Waar?*

De gemeente strooit de wegen en fietspaden die deel uitmaken van het fietsroutenetwerk. Met de routing is zoveel mogelijk rekening gehouden met de scholen, bejaarden- en verzorgingstehuizen.

Bij aanhoudende gladheid strooien we ook bij:

1. Hellingen buiten reguliere strooiroutes
2. Bejaarden- en verzorgingscentra
3. Bushaltes
4. Industrierreinen

Woonstraten strooit de gemeente niet. Ze zijn vaak smal en er staan auto's geparkeerd waardoor strooivoertuigen er moeilijk door kunnen. Het zout blijft plakken aan auto's die over gestrooide wegen rijden. Zo komt het uiteindelijk toch in uw straat terecht.

#### *Wat kunt u zelf doen?*

U kunt zelf bijdragen aan uw eigen veiligheid en die van uw buurtgenoten door bij gladheid met elkaar de stoep voor uw huis of instelling sneeuwvrij te houden. Ook kunt u zich voorbereiden op de winter door strooizout en een sneeuwschep aan te schaffen en uw auto en/of fiets voor te bereiden op gladheid. Rij voorzichtig als u met de fiets of auto de weg op gaat.

U kunt zich via [www.venlo.nl](http://www.venlo.nl) aanmelden om als vrijwilliger een straat of een deel van uw wijk sneeuwvrij te houden. Het gaat hierbij om de voetgangersgebieden. U krijgt dan van de gemeente bezems, sneeuwschuiven en strooizout.

## **Communicatiestrategie**

---

De communicatiestrategie is in hoofdzaak gericht op informeren van de verschillende doelgroepen. Daarnaast wil de communicatie (in beperktere mate) overtuigen om zelf actie te ondernemen en begrip kweken voor het vigerende beleid.

Informeren gaat over het duidelijk maken wat men van de gemeente mag verwachten op het gebied van gladheidbestrijding en daarnaast het benoemen van de eigen verantwoordelijkheid die de doelgroepen dragen. Als tweede overtuigen van doelgroepen om die eigen verantwoordelijkheid te nemen.

Inwoners: Mogelijkheden schetsen: zelf stoep sneeuwvrij maken, zorgen dat auto goed is uitgerust, weggedrag aanpassen, informeren over gestrooide routes en timing.

Vrijwilligers informeren over de geboden ondersteuning van de gemeente bij het sneeuw- en ijsvrij houden van hun wijk.

Instellingen aanmoedigen om verantwoordelijkheid te nemen bij eigen gebouwen, informeren over gestrooide routes en timing.

## **Communicatiemiddelen**

---

Voor aanvang van het winterseizoen wordt het gladheidbestrijdingsplan door het college vastgesteld. De gemeenteraad wordt via een Raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld. Daarmee is het plan openbaar en voor iedereen leesbaar.

Na vaststelling van het gladheidbestrijdingsplan krijgen de wijk-/ dorpsraden, de Buurt Bewoners Netwerken het plan met routes toegestuurd.

Op de gemeentelijke website komt de eerder genoemde communicatieboodschap te staan.

Alle doelgroepen kunnen op dezelfde wijze informatie vergaren. Behalve via bovenstaande kanalen kan men desgewenst zich aanmelden bij de gemeentelijke Facebook pagina waar ook extra berichten op worden geplaatst. Zowel bij aanvang van het winterseizoen maar ook vaak bij aanvang van een strooiactie.



#### *Bijlage 4 Strooiroutes*

Deze zijn digitaal in te zien via NedBrowser.